

15.03.2023

Група № 25

Урок № 32

Тема уроку: «Євген Плужник, його творча біографія. Сповідальність, ліричність, філософічність лірики: «Вчись у природи творчого спокою...», «Ніч... а човен – як срібний птах.!...»»

Мета уроку: ознайомити учнів із життєвим і творчим шляхом Євгена Плужника, показати людську і творчу драму письменника в контексті трагічної доби, розкрити його стійкість і мужність в нерівній боротьбі з тоталітарним режимом; навчити учнів самостійно визначати основне, спираючись на тексти творів, розуміти взаємозв'язок конкретного із загальним; розвивати в учнів уміння опрацьовувати додаткову літератури, сприймати життєві явища, події, людей у контексті загальнолюдських понять і цінностей; прищеплювати потяг до знань, відкриття нового, самопізнання і самовдосконалення, плекати у душах дітей глибокі патріотичні почуття: любов до рідної землі, відданість рідному народові.

Матеріали до уроку:

1. Опрацюйте ст. 29-34 у базовому підручнику: Українська література (рівень стандарту): підручник для 11 кл. закл. загальн. середн. освіти/ Олександр Авраменко. – К.: Грамота, 2018. – 256 с.

2. Перегляньте відео до уроку на YouTube:

3. https://www.youtube.com/watch?v=FXyQU9i-1VA&ab_channel – «Вчись у природи творчого спокою...»

https://www.youtube.com/watch?v=d2X7wTI34Tw&ab_channel – «Ніч... а човен – як срібний птах.!...»

4. Законспектуйте матеріал до уроку (**ОСНОВНЕ**):

Євген Павлович Плужник народився 26 грудня 1898 року в слобідці Кантемирівка Богучарського повіту Воронезької губернії (край був заселений козаками з України в XVII ст.). в сім'ї дрібного торговця. Його батько був дрібним купцем родом з Полтавщини, а мати – з Воронежчини. У сім'ї було 8 синів і дочок.

Спадкові сухоти періодично забирали когось із дітей. Мати була зайнята, тож Євген жив під опікою сестри Ганни. Змалку опанував рідну українську мову, в гімназійні роки спізнався добре і з літературою — звісно, в час поза навчанням.

Учився, поки було йому цікаво; зате читав досхочу, ласуючи цукерками. Мусив міняти гімназії (Воронеж, Богучар, Ростов), закінчивши освіту аж 1918 р. в місті Боброві. Тамтешній учитель-словесник на підставі ранніх проб поетичного пера російською мовою провістив юнакові майбутні літературні успіхи. Пролягали Євгенові шляхи і на Полтавщину — спершу в канікулярний час. А того ж 1918 р. вже вдівцем батько Євгена Павло перебрався туди, у свої рідні краї над Пселом, аби порятувати вцілілих дітей від родинних сухот і знайти безпечніший притулок за тривожної доби.

У 1919р. Євген вчителює у початковій школі села Велика Богачка. Навчаючи дітей, він одночасно поглиблював і свої знання. Але самоосвіта його не задовольняла. Євген Плужник вирішує спробувати свої сили як актор у мандрівній трупі, а вже влітку 1920р. від'їхав до міста Києва до старшої сестри Ганни, яка працювала лікарем-фтизіатром в медінституті, а її чоловік викладач у ветеринарнозоотехнічному інституті. Він загітував вступити Євгена до цього інституту. Але через рік Євген зрозумів, що це не його покликання. Невдовзі він вступає до Київського музично-драматичного інституту ім. Лисенка. Акторські здібності Плужника, його гумор та дотепність цінують викладачі й товариші, пророкують перспективне сценічне майбутнє.

Є.Плужник не зробив акторської кар'єри, взагалі не став актором, проте захоплення театром не минуло безслідно. Він написав три прозові п'єси.

Дві з них (“Професор Сухораб” та “У дворі на передмісті”) опубліковано 1929 року в журналі “Життя й революція”. У них живе аромат тієї епохи, вони й тепер можуть задовольнити і наше прагнення до пізнання, і наші естетичні потреби.

Плужник надзвичайно любив лише одну п'єсу: “Лихо з розуму” Грибоедова.

Створити українське “Лихо з розуму”- п'єсу, що поєднала б у собі все найкраще з драматургії і поезії – ось таку мету поставив перед собою митець. Ще під час відвідування лекцій він знайомиться зі своєю майбутньою дружиною, яка навчалася на історико-філологічному факультеті ІНО (Інститут народної освіти).

Вони закохуються одне в одного і 12 жовтня 1922р. одружуються.

Своє літературне «хрещення» письменник одержав у літературній організації «Ланка» (згодом - «Марс»), що відокремилось від строкатого «Аспису» (асоціації письменників). Членами групи «Ланка» була невелика, але творчо дуже сильна група молодих «попутників»: Б.Антоненко-Давидович, Г.Косинка, В.Підмогильний, Є.Плужник, Б.Тенета, Т.Осьмачка, Д.Фальківський та ін.

Перші українські вірші Є.Плужника (в гімназійний період він писав російською) були опубліковані 1923 року в київському журналі "Глобус" під

псевдонімом *Кантемирянин* (від назви рідного села) - Плужник ще не наважився перші поетичні спроби підписати власним прізвищем.

1926 року завдяки дружині поета, Галині Коваленко, побачила світ перша книжка віршів Євгена Плужника під назвою "Дні". Євген "все писав, писав, - розповідала вона, - а ми бідно жили, на шостому поверсі, одна кімнатка, а він все писав і засував то в піч, то під матрац. Одного разу він вийшов. Викликали його...

Я собі подумала так: якщо я не зможу оцінити його поезію, то викраду. Понесу я Юрієві Меженкові, хай він скаже - він же фахівець, чи це чогось варте. Потім Меженко викликає мене до телефону і каже: "Знаєте, що ви принесли? Ви принесли вірші такого поета, якого ми в житті будемо довго чекати і дай нам Бог, щоб ми дочекалися". Та у липні 1926 року, коли дружина була на відпочинку, стан здоров'я письменника різко погіршується: горлом пішла кров. Коли лікарі через місяць дозволили нарешті відвезти хворого до передмістя, у Ворзелі зняли кімнату. Там і перебував поет до глибокої осені, потім лікувався у тубінституті, а навесні поїхав до Карасану. Відтоді і назавше його життя підлягло суворому режиму.

Через рік виходить друга й остання прижиттєва поетична збірка Є. Плужника "Рання осінь", яка мала прихильну рецензію Ю.Меженка, а іншими розкритикована.

На початку 30-х років, незважаючи на важку хворобу, літературна діяльність Плужника значно активізується, розширюються її горизонти: перекладає українською мовою. Восени 1932 року поет, повертаючись з Кавказу, заїздить до Харкова, де у вузькому колі друзів читає свою п'єсу "Шкідники".

Відомо, що Є. Плужник входив до Київського літературного угруповання «Ланка», яке у 1924 році об'єднало письменників різних напрямів. У 1926 році «Ланка» реорганізувалася в МарС — «Майстерню революційного слова».

Є. Плужнику належать поетичні збірки «Дні» (1926), «Рання осінь» (1927), п'єси «Професор Сухорат» (1928), «У дворі на передмісті» (1929), роман «Недуга» (1929), переклади російських класиків; разом із прозаїком В. Підмогильним він уклав словник «Фразеологія ділової мови».

У 1933 році поет підготував збірку «Рівновага», однак друком вона не вийшла через арешт митця. Минуло аж тридцять років, коли з'явилася його книжка «Вибраних поезій» (1966 р.), а 1988-го — «Поезії». Збірка «Рівновага» була опублікована на Заході (Аугсбург, 1948).

Збірка поезій під назвою "Рівновага", яку Плужник підготував до друку і датована 33-м роком, лишилася ненадрукованою: разом з багатьма своїми друзями й колегами по перу він потрапив у жорна сталінської репресивної машини. Ці вірші увійшли до "Вибраних поезій" Є. Плужника 1966 року.

Усього десять років тривала літературна діяльність цього талановитого поета.

В українську поезію середини 1920-х років Євген Павлович Плужник увійшов як співець гуманізму. Поезії його сповнені трагічного звучання: проповідям класової ненависті й безжальному братовбивству він протиставляє ідею абсолютної цінності людського життя, протест проти бездумної революційної жорстокості. Він прагнув конкретного гуманізму, зверненого до кожної людини, що опинилася у вирі терору й репресій і була безсилою захистити свою честь, гідність, зрештою, саме життя.

Поет-філософ Плужник розкриває суперечність між метою і здобутком, між справжнім сенсом людського життя і його нікчемними зовнішніми виявами.

Відразу після розстрілу двадцяти восьми "ворогів народу", серед яких були друзі Є.Плужника по "Ланці" і "Марсу", митець потрапляє в "чергу" призначених до розстрілу. Ордер на арешт і трус у його квартирі був виписаний 4 грудня 1934 року. Але ще 2 грудня уповноважена секретно-політичного відділу НКВС УРСР Гольдман скомпонувала постанову, в якій Плужник звинувачувався в тому, що він "є членом контрреволюційної організації, був зв'язаний з націоналістичною групою письменників, вів контрреволюційну роботу. Знав про практичну діяльність організації по підготовці терактів". На підставі цього зроблено висновок: "перебування його на волі є соціально небезпечним", а тому Євген Плужник підлягає "утриманню в спецкорпусі Київського обласного управління НКВС".

Арешт Плужник зустрів спокійно. Після безпідставних ув'язнень його колегалітераторів, його власний арешт не став несподіванкою для нього. 25 березня 1935 року Євгену Павловичу Плужнику оголосили вирок: смертна кара, яку пізніше було замінено десятьма роками заслання. Проте десять років заслання на Північ з суворими умовами полярного клімату та напівголодне життя в'язничних казарм для людини, хворої на легені, - означали вірну смерть. Заміна розстрілу на заслання не давала поетові жодних шансів на порятунок. Та все ж того дня, коли йому повідомили про зміну вироку, він зрадив. У листі, написаному до дружини під першим враженням одержаної звістки, Євген Плужник писав:

"Галча моє!

Це не дрібничка, що пишу я тобі чорнилом, але разом з тим - це величезну має вагу: я хочу, щоб надовго, на все своє й моє життя, зберегла цей лист - найрадісніший, вір мені, з усіх листів, що я коли-небудь писав тобі. Галю, ти ж знаєш, як рідко я радів і як багато треба для того, і от тепер, коли я пишу тобі, що сповнює мені груди почуття радості - так це значить, що сталося в моїм житті те, чому й ти разом зо мною - я знаю - радітимеш. У мене мало зараз потрібних слів - мені б тільки хотілося пригорнути тебе так міцно, щоб відчула ти всім єством твоїм, що пригортає тебе чоловік, у якого буває життєва сила і в м'язах, і в серці, і в думках.

Я пишу тобі, а надворі, за вікном, сонце - і мені, їй-богу, так важко стримати себе, щоб не скрикнути: яке хороше життя, яке прекрасне майбутнє в людини, що на це майбутнє має право! Я цілую тебе, рідна моя, і прошу: запам'ятай дату цього листа як дату найкращого з моїх днів.

28.03.35

«Твій Євген».

До Соловецьких казематів разом із побратимами по заслання в арештантських вагонах поет вже їхати не міг. Його, тяжко хворого, везли окремо.

На Соловках він переважно лежав у тюремній лікарні, зрідка писав листи в Україну.

Останній його лист датований 26 січня 1936 року. Цей лист Євген Плужник уже продиктував, а дружині лише приписав власною рукою: "Присягаюся тобі, я все одно виживу!" На жаль, це було вже нереально.

Плужник усе життя повторював наче заклинання слова спокій, щирість і їх похідні. Обов'язковими у його аутотренінгу стали витримка, розважливність, той недемонстративний стоїцизм, що не зрадив йому і в останні хвилини життя.

Плужник помер у соловецькій тюремній лікарні. Перед смертю розпорядився, щоб його верхній одяг і пальто передали тим, до кого він прихилився, хоч знав, що його побажання не буде виконано. Наближення смерті передбачив непомильно. Попросив у санітара води: «... вмюся, пригадаю Дніпро і вмру».

Зі спогадів того санітара: «Плужник повільно вмочив праву руку, підніс її до чола і так тримав її якийсь час, закривши очі – як людина, що пригадує; потім знову вмочив пальці обох рук у воду і слабо потер їх одну об одну. Потім обтерся рушником, що його я подав, – так само повільно, мляво. Я поміг йому лягти і закритися коцами до підборіддя; взяв миску і відійшов з нею. По якійсь хвилині двох я знову був коло ліжка. Письменник уже не дихав...»

(Євген Плужник, Три збірки, Мюнхен, Інститут літератури ім. Михайла Ореста, 1979). Поет знав, що каже: «бути щирим – не всім зуміти». І не боявся суворого суду сучасника саме тому, що «нащадкам безстороннім» промовлятиме моя спокійна щирість».

В оцій спокійній щирості – ключ до своєрідності письма. А позаяк вона живилася вродженою шляхетністю і набутою культурою, то й сталося рідкісне преображення, яке обертає простого смертного на великого поета. Щирість потребує довірливої інтонації. Плужник довів її до межі досконалості. Я сказав «довів» і – засумнівався. Та нічого він не доводив. Просто сказав те, що сказати міг тільки він.

Євген Плужник помер 2 лютого 1936 року. Похований у Братській могилі на Далеких Соловках.

4 серпня 1956 року постановою Військової колегії Верховного Суду СРСР вирок Євгену Павловичу Плужнику скасовано й справу припинено "за відсутністю складу злочину".

АКТУАЛІЗАЦІЯ ОПОРНИХ ЗНАНЬ

Вікторина (письмово в зошиті дайте розгорнуті відповіді на запитання)

1. Коли й де народився Євген Павлович Плужник?
2. У котрій сім'ї народився майбутній поет?
3. Під чиєю опікою жив Євген?
4. Де вчителює Плужник?
5. Де ще, окрім учителювання, пробував власні сили Євген Плужник?
6. У котрій літературній організації заслужив літературне «хрещення» письменник?
7. Хто був членами групи «Ланка»?
8. Яким псевдонімом підписався Є. Плужник під перші українськими віршами, котрі були опубліковані 1923 року у київському журналі "Глобус"?
9. Коли й дякуючи кому побачила світ 1-ша книжка віршів Євгена Плужника під назвою "Дні"?
10. Чому збірка поезій під назвою "Рівновага", котру Плужник підготував до друку й датована 33-м роком, залишилася ненадрукованою?
11. Скільки років тривала літературна робота поета?
12. Коли помер й де похований Євген Плужник?

МОТИВАЦІЯ НАВЧАЛЬНО-ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Сьогодні ми із Вами познайомимося із неповторною поезією Є. Плужника й із допомогою його творчості зможемо дізнатися, котрий він.

ОСНОВНА ЧАСТИНА УРОКУ

**ОПРАЦЮВАННЯ ПРОГРАМОВОЇ ПОЕЗІЇ ЄВГЕНА ПЛУЖНИКА ”
ВЧИТЬСЯ У ПРИРОДИ ТВОРЧОГО СПОКОЮ...**

(ІЗ ЗБІРКИ «РАННЯ ОСІНЬ»)

Поезія збірок "Рання осінь" (1927) і "Рівновага" (1933) лірична, а точніше, головним чином інтимно-особистісна, глибоко психологічна за характером. Є. Плужник великий майстер передавати особливості різних станів душі людини. Настрій збірок "Рання осінь" і "Рівновага" суттєво відрізняється від збірки "Дні": здебільшого це медитативні, елегійні твори: приміром, "Дивлюсь на усе спокійними очима, давно спокійним бути я хотів...", "Вчись в природі творчого спокою...". В оцих збірках багато творів пейзажної лірики, котра неодмінно, хоч б на рівні підтексту, співвідноситься із долею людини.

Виразне читання поезії з відповідним коментарем

Вчись у природі творчого спокою
В дні вересневі. Мудро на землі.
Як від озер, порослих осокою.
Кудись на південь линуть журавлі.

Вір і наслідуй. Учневі негоже
Не шанувати визнаних взірців,
Бо хто ж твоїй науці допоможе
На певний шлях ступити з манівців?

Тема вірєць для творчої людини - природа, в котрій усе гармонійно поєднане, включене у життєвий коловорот.

Ідея: захоплення красою оточуючого всесвіту й біль із приводу відсутності душевної гармонії, заклик поважати природу, саме тому що усе минеться, а людина усе одно буде бажати гармонії із довколишнім світом.

Основна думка: людині притаманно сумніватися, помилятися. Саме тому й необхідно вчитися в природі, прислухатися до власного серця, власної натури як частки даної природи. Й вірити, мати якісь ідеали, співзвучні загальнолюдським, аби не схибити, не піти манівцями.

Жанр: пейзажна лірика.

Римування: перехресне

Віршований розмір: ямб

Художні властивості твору: зрівняння – як від озер, порослих осокою.

інверсія – дні вересневі

риторичні запитання

хто ж твоїй науці допоможе

На певний шлях ступити із манівців?

Обговорення ідейно-художнього суті поезії за запитаннями

1. Котра думка утверджується в поезії «Вчись в природи творчого спокою»?

2. Над чим поет примушує задуматись читача?

У крихітній (дві строфи) поезії «Вчись в природи творчого спокою» утверджується філософська думка про те, що взірцем для творчої людини має бути природа. Лише у її «творчому спокої» усе досконале і гармонійне, саме тому в творі звучить заклик поважати признаний взірець» — природу. Євген Плужник буцімто втікав від дійсності, заглиблюючись в власний свій світ, однак жадав й нащадкам передати думку про те, що усе минеться, а людина усе одно буде бажати гармонії із довколишнім світом.

Всвідомлення зовнішнього спокою, урівноваженості - це ознаки душевного стоїцизму.

Стоїцизм (грец. sto — портик (галерея із колонами у Афінах, де Зенон, засновник Стої, навчав філософії)) — філософське вчення, згідно із яким світ-космос знаходиться у нескінченній пустоті, будучи живим сферичним тілом, розумною істотою, що організовує усі власні складові у доцільно упорядковане ціле. Долю окремого тіла, за стоїцизмом, встановлює його природа, що доцільно включається в всезагальну природу. Найбільш важливішим власним завданням стоїцизм думав обґрунтування міцної й розумної основи морального життя людини, котру вбачав в подоланні пристрастей, силі духу, що виявляється в підпорядкуванні своїй долі. Головними чеснотами стоїка було проголошено стійкість, твердість в житті.

ОПРАЦЮВАННЯ ПРОГРАМОВОЇ ПОЕЗІЇ ЄВГЕНА ПЛУЖНИКА "НІЧ... А ЧОВЕН — ЯК СРІБНИЙ ПТАХ!.."

(ЗІ ЗБІРКИ "РІВНОВАГА")

Автор удається до відомого у літературі образу човна - символу людської долі, що несеться по хвилях життя, передає глибоке зачарування красою світу. В поезії звучать космічні причини. Ліричний герой поезії Є.Плужника усвідомлює себе часткою космосу.

Виразне читання поезії з відповідним коментарем

Ніч... а човен - як срібний птах!
(Що слова, коли серце повне!)
Не спіши, не лети по сяйних світах,
Мій малий ненадійний човне!
І над нами, й під нами горять світи...
І внизу, і вгорі глибини...
О, який же прекрасний ти,
Світе єдиний.

Тема: відтворення врівноваженості душевного стану ліричного героя, мотиву туги за минулістю краси, щирих особистих почуттів людини, пов'язаних з роздумами про те, що життя людини сповнене радості, гармонії, а подекуди — непевності і смутку.

Ідея: возвеличення кохання до усього, що пов'язано із людським життям, вибором людиною життєвого шляху, глибокого зачарування красою світу.

Основна думка: світ такий глибокий й і незбагнений, однак у цьому його краса і привабливість, те, заради чого доцільно існувати.

О, який же прекрасний ти,
Світе єдиний.

Жанр: філософська лірика

Римування: перехресне

Художні ознаки твору:

Образи-символи: постать човна - символ людської долі, що несеться по хвилях життя, передає глибоке зачарування красою світу:

метафори горять світи, не спіши, не лети по сяйних світах, Мій малий ненадійний човне! (абстрактне, переносне роль, метафора, що спроможний означати й життя людини, й вибір шляху людиною, й мрію).

Полісиндетон – нагромадження в фразі великої кількості сполучників із метою підкреслення роздумів ліричного героя про глибину і незбагненність всесвіту

І над нами, й під нами горять світи...

І внизу, і вгорі глибини...

епітети - по сяйних світах, малий ненадійний човне, порівнювання - човен - як срібний птах

інверсія – світе єдиний

риторичне звертання

Не спіши, не лети по сяйних світах,

Мій малий ненадійний човне!

О, який же прекрасний ти,

Світе єдиний.

риторичні оклики

Що слова, коли серце повне!

Ніч... а човен - як срібний птах!

Обговорення ідейно-художнього суті поезії за запитаннями

1. Що за думки й почуття викликає в вас оця поезія?

2. Що символізує постать малого ненадійного човна, що летить по річці, «як срібний птах»?

3. Розкрийте алегоричний підтекст поезії, що передається словами:

Не спіши, не лети по сяйних світах,
Мій малий ненадійний човне!

4. Яким настроєм пройнята поезія Є.Плужника? Із чим це пов'язано?

5. Котра основна думка твору?

6. До котрого виду лірики відноситься поезія?

Попри те, що в творах Євгена Плужника відображено врівноваженість душевного стану ліричного героя, часто відчувається мотив туги за минущию краси. Цією думкою наповнений вірш «Ніч... а човен, — як срібний птах!..» Поезія пригадує про те, котрий прекрасний світ. Постать малого ненадійного човна, що летить по річці, «як срібний птах», символізує життя людини, сповнене радості, гармонії, а подекуди — непевності і смутку. Мить й вічність в чуттевому, образному вираженні знайшли у цій поезії найяскравіше втілення. В вірші Є. Плужника певна картина ночі на човні поєднується із алегоричною, із глибоким підтекстом. Зачаровує порівнювання «човен — як срібний птах» (детальне роль) й тут же — «не спіши, не лети по сяйних світах, Мій малий ненадійний човне!» (абстрактне, переносне роль, метафора, що спроможний означати й життя людини, й вибір шляху людиною, й мрію). Ліричний герой розуміє глибину і незбагненність всесвіту, однак у цьому його красота і привабливість, те, заради чого доцільно існувати.

ОПРАЦЮВАННЯ ПРОГРАМОВОЇ ПОЕЗІЇ ЄВГЕНА ПЛУЖНИКА «РІЧНИЙ ПІСОК»

(ІЗ ЗБІРКИ "РАННЯ ОСІНЬ")

У творчому доробку Євгена Плужника небагато інтимних віршів. Один серед них «Річний пісок, слідок ноги твоєї...»

Виразне читання поезії із потрібним коментарем

Річний пісок слідок ноги твоєї
І досі ще — для мене! — не заніс.
Тремтить ріка, і хилиться до неї
На тому березі ріденький ліс...

Не заблукають з хуторів лелеки, -
Хіба що вітер хмари нажене...
О друже мій єдиний, а далекий.
Який тут спокій стереже мене!

Немов поклала ти мені на груди
Долоні теплі, і спинилось все:

І почуття, і спогади, і люди,
І мертвий лист, що хвилями несе.

Немов ласкаві вересневі феї
Спинили час, — і весь світ не тече...
І навіть цей слідок ноги твоєї
Вже не хвилює серця і очей...

Бо я дивлюсь і бачу: все навіки
На цій осінній лагідній землі,
І твій слідок малий — такий великий,
Що я тобі й сказати б не зумів!

Тема: зображення особистих почуттів ліричного героя, спогадів про любов, котрі не стираються із пам'яті, філософських роздумів про сенс життя, про велетенське мале у ньому

Ідея: возвеличення значного почуття любов, яке робить людину щасливою

Основна думка: любов — це те велетенське, чим доцільно дорожити, що потрібно берегти.

Жанр: інтимна лірика

Римування: перехресне

Віршований розмір: ямб

Художні ознаки твору:

Метафори - тремтить ріка, хилиться ріденький ліс, не заблукають із хуторів лелеки, спокій стереже мене

епітети - друже мій єдиний, а далекий, мертвий лист, ласкаві вересневі феї, на осінній лагідній землі, порівнювання - немов ласкаві вересневі феї спинили час,

риторичне звертання - о друже мій єдиний, а далекий.

риторичні оклики

Який тут спокій стереже мене!
І твій слідок малий — такий великий,
Що я тобі й сказати б не зумів!

Обговорення ідейно-художнього суті поезії за запитаннями

1. Яким настроєм пройнята поезія «Річний пісок, слідок ноги твоєї...»? Із чим це пов'язано?
2. Що згадує ліричний герой, споглядаючи осінній пейзаж?
3. Прокоментуйте рядки поезії:

Бо я дивлюсь і бачу: все навіки
На цій осінній лагідній землі,
І твій слідок малий — такий великий,
Що я тобі й сказати б не зумів!

4. На котрі життєві обставини ліричного героя натякає достатньо похмурий пейзаж («ріденький ліс», безлюддя, «мертвий лист»)?

5. Що за враження справила на вас оця поезія Є. Пужника?

Вірш проникнутий жалем за далеким, однак бажаним коханням. Ліричний герой, споглядаючи осінній пейзаж, згадує хвилини, проведені із коханою. Розлука лягла поміж 2-ма закоханими, однак тут, на фоні чарівної й злегка сумної природи, усе, може здатися, завмерло. Вірш начеб зупиняє час, залишаючи у серці героя спогад про відбиток того милого сліду — такого малого і такого значного разом з тим (адже за ним — усе любов, любя дружина, подружнє життя). В вірші Є. Пужника «Річний пісок слідок ноги твоєї...» передає особисті почуття ліричного героя, спогади про любов, котрі не стираються із пам'яті, й філософські роздуми про сенс життя, про величезне мале у ньому. Любов — це те величезне, чим потрібно дорожити, що потрібно берегти. Достатньо похмурий пейзаж («ріденький ліс», безлюддя, «мертвий лист») натякає на тяжкі життєві обставини ліричного героя, на те, що він в розлуці із близькою людиною. Й це додає його спогадам нотку трагічності, болючого щему, жалкування за тим, що головні слова, ймовірно, так й не були сказані.

Домашнє завдання. Опрацювати конспект уроку.

Фото виконаних завдань надсилати мені на електронну пошту

tanita.yar2018@gmail.com

У темі листа вкажіть ваше прізвище, номер групи та № уроку.